

Sosnovskio barštis – vienas iš pavojingiausių invazinių augalų, keliančių grėsmę tiek žmogui, tiek aplinkai. Valstybinių miškų urėdijos regioniniuose padaliniuose, kaip ir kasmet, vykdomas šių, visoje Lietuvoje augančių pavojingų invazinių augalų naikinimas. Šiemet vietinės floros rūšis stelbiantys Sosnovskio barščiai šienaujami bei purškiami net 163 hektarų plote. Pavasarį prasidėję darbai tebevyksta, o didžiausi Sosnovskio barščių plotai naikinami Kazlų Rūdos, Nemenčinės, Radviliškio regioninių padalinių miškuose.

Remiantis ankstesnių metų statistika, VMU prižiūrimose teritorijose kovojant su Sosnovskio barščiu kasmet buvo naikinamas apie 100 ha plotas. Šiais metais naikinamas plotas padidintas iki 163 ha siekiant paspartinti ir garantuoti efektyvesnę invazinio ir vietinės rūšis stelbiančio augalo išnykimą. Tikimasi, kad nuosekliai laikantis tokio plano, per keletą metų Sosnovskio barščių valstybiniuose miškuose neliks.

„Pavojingiems invaziniam augalams miške vietos nėra, todėl šiemet, kaip ir kiekvienais metais, atliekame Sosnovskio barščių naikinimą. Siekiame apsaugoti ne tik gamtą, bet ir jos lankytojus nuo šio augalo keliamų pavojų“, – sako Valstybinių miškų urėdijos Gamtos apsaugos, gamtotvarkos, rekreacijos ir medžioklės skyriaus vadovas Sigitas Kvedaras.

Atvežtas į Lietuvą žemės ūkio tikslais, per kelis dešimtmečius Sosnovskio barštis išplito beveik visoje Lietuvoje. Žmonėms šis augalas pavojingas dėl stipraus jo sultyse esančio alergeno – furanokumarino, kuris, atsidūręs ant odos gali sukelti net 1-3 laipsnio nudegimus. Taip pat žmogui palietus augalą, jį skinant ar šienaujant, gali kilti ypač stipri organizmo alerginė reakcija – odos paraudimai, didelės vandeningos pūslės, kurios plyšę virsta ilgai negyjančiomis žaizdomis, ypač tai būdinga saulėtomis dienomis, kai yra aktyvesnis šios medžiagos išsiskyrimas į orą.

Sosnovskio barščiai įprastai auga pamiškėse, pakelėse, nešienaujamose pievose, šalia melioracijos griovių, upių bei ežerų pakrantėse – dėl savo nereiklumo augavietės sąlygoms kasmet net prieš tai naikintuose plotuose augalas dažnai atželia. Be to, augalas itin greit plinta – gali subrandinti net iki 100 tūkst. sėklų. Nekontrnuojamai želdami Sosnovskio barščiai užima didžiules teritorijas ir pažeidžia ekologinę pusiausvyrą, išstumia vietinę florą. Nors VMU regioninių padalinių miškuose šio invazinio augalo vešėjimo plotai mažėja, jų naikinimo procesas – ilgas. Jei šalia valstybinių miškų yra kitų valdytojų žemės plotai, kuriuose Sosnovskio barštis nenaikinamas, sėklos iš jų išplinta ir kitą sezoną šio invazinio augalo augimas vėl atsinaujina naikintuose plotuose. Dėl šios priežasties, labai svarbu laiku ir atsakingai kovoti su Sosnovskio barščiu, kad ilgainiui mūsų šalyje jo neliktų visai. Tam pasitelkiamos purškiamos cheminės priemonės, o itin jautriose teritorijose – pavyzdžiui,

šalia vandens telkinių, Sosnovskio barščiai naikinami mechaniniu būdu – juos šienaujant.

Miškininkai primena, kad naikinant Sosnovskio barštį reikia imtis visų būtiniausių saugumo priemonių. Svarbu, jog visas kūnas būtų apsaugotas neperšlampamais drabužiais bei avalyne. Būtina mūvėti pirštines, užsidėti apsauginę kaukę, akinius, respiratorių – taip užtikrinant, kad augalo sultys nepaliestų odos.

Sosnovskio barštis 2016 m. paskelbtas invazine Europos Sąjungos rūšimi ir įprastai kasmet pradedamas naikinti pavasarį, kai tik pradeda želti. Didžiausias šio invazinio augalo plotas – daugiau nei 40 ha – šiemet buvo naikinamas Kazlų Rūdos regioniniame padalinyje. Tuo tarpu, didžiausias teigiamas pokytis fiksuojamas Dubravos regioniniame padalinyje – 2018 m. Sosnovskio barščiai čia buvo naikinami didesniame nei 50 ha, o šiemet tik 17 ha plote.

Svarbu pabrėžti, kad Sosnovskio barštis yra ne vienintelė pavojinga invazinių augalų rūšis, su kuria kovoti tenka miškininkams. Naikinamos yra ir kitos Europos Sąjungai susirūpinimą keliančios invazinės augalų rūšys – bitinė sprigė, sirinis klemalis, rykštenė.

